

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1 Definicije i osnovni pojmovi vezani za maligna oboljenja	7
1.2 Tumor (rak)	8
1.2.1. Vrste malignih tumora	10
1.3 Klasifikacija malignih tumora i određivanje stadija	11
1.4 Simptomi malignih oboljenja	13
2. ZNAČAJ PREVENCIJE MALIGNIH OBOLJENJA	13
2.1 Primarna prevencija	14
2.1.1 Faktori koji utiču na nastanak malignih oboljenja	14
2.1.2 Najčešći faktori rizika malignih oboljenja	17
2.1.3 Strategije primarne prevencije	18
2.2. Sekundarna prevencija	20
2.2.1 Rana detekcija kolorektalnog karcinoma	21
2.2.2 Rana detekcija malignog oboljenja dojke	22
2.2.3 Rana detekcija karcinoma grlića maternice	23
2.3 Dijagnostika malignih oboljenja	24
2.3.1 Fizikalni pregled i anamneza	24
2.3.2 Laboratorijski testovi	25
2.3.3 Slikovni testovi	25
2.3.4 Biopsija	26
2.4 Liječenje malignih oboljenja	26
2.4.1 Kirurško liječenje tumora	26
2.4.2 Lijekovi (kemoterapija, ciljana terapija, imunoterapija, hormonska terapija) ...	27
2.4.3 Radioterapija	28
2.5 Cilj rada	29
2.6 Metode rada	29
2.7 Učestalost malignih oboljenja u BiH (RS i FBiH)	29
2.7.1 Registrirana maligna oboljenja u bolnicama RS, 2016. - 2019.godine	30
2.7.2 Registrirana maligna oboljenja po spolu u regionalnim centrima RS, 2016. - 2019. godine	31
2.7.3 Mortalitet malignih oboljenja u Republici Srpskoj	34
2.7.4 Registrirana maligna oboljenja u bolnicama na području FBiH, 2018.- 2020.godine	38
2.7.5 Registrirana maligna oboljenja po kantonima FBiH, 2018. - 2020.godine	39
2.7.6 Mortalitet malignih oboljenja u Federaciji Bosne i Hercegovine	41
3. ZAKLJUČAK	45

4. LITERATURA	46
5. PRJEDLOG MJERA	50